

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهکارهای مدیریت پسماندهای خانگی

(نگارش علمی و پژوهشی)

مؤلف:

سیده رقیه حسنی ضیابری

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار	۹
فصل اول	۱۱
مفهوم مشارکت در جمع آوری پسماندها	۱۱
۱-۱- مقدمه	۱۱
۱-۲- مفهوم و تعریف مشارکت	۱۲
۱-۳- انواع مشارکت	۱۵
۱-۴- گروه‌های مشارکت	۱۶
۱-۵- پیامدهای مشارکت	۱۸
۱-۶- مدیریت مشارکتی	۲۰
۱-۶-۱- مدیریت مشارکتی از نگاه دانش مدیریت	۲۱
۱-۶-۲- مدیریت مشارکتی از نگاه دانش برنامه‌ریزی	۲۱
۱-۶-۳- نقش و وظایف مدیریت مشارکتی	۲۲
۱-۷- اهمیت و ضرورت مشارکت مردمی	۲۳
۱-۸- اهداف مشارکت مردمی	۲۴
۱-۹- طبقه‌بندی مشارکت مردمی	۲۵
۱-۱۰- ابعاد مشارکت مردمی	۲۸
۱-۱۱- اصول مشارکت مردمی	۲۹
۱-۱۲- عوامل تسهیل کننده در مشارکت	۳۰
۱-۱۳- موانع و محدودیت‌های مشارکت مردمی	۳۱
۱-۱۴- مدل‌های مشارکت مردمی	۳۱
۱-۱۴-۱- مدل Mushi	۳۱
۱-۱۴-۲- مدل مشارکت مردمی اثربخش	۳۳
۱-۱۴-۳- مدل پلکانی	۳۳
۱-۱۵- فواید بررسی مشارکت مردمی	۳۵

۳۷	فصل دوم
۳۷	پسماندها و روش‌های جمع‌آوری آن
۳۷	۱-۲- تعاریف پسماند
۳۹	۲-۲- انواع پسماند
۴۱	۳-۲- تعاریف مدیریت پسماند
۴۲	۴-۲- ابعاد مدیریت پسماند
۴۵	۵-۲- وظایف مدیر اجرایی پسماندها
۴۶	۶-۲- نقش آموزش در مدیریت پسماند
۴۸	۶-۲-۱- ضرورت آموزش مداوم مدیریت پسماندهای شهری، بازیافت و تفکیک از مبدأ
۴۸	۶-۲-۲- روش‌های آموزشی
۴۹	۷-۲- نقش دولت در مدیریت پسماند
۵۴	۸-۲- سازمان بازیافت
۵۴	۸-۲-۱- تاریخچه سازمان بازیافت - تبایل مواد
۵۶	۸-۲-۲- وظایف و اهداف سازمان بازیافت
۵۸	۸-۲-۳- فعالیت‌های سازمان بازیافت
۵۹	۸-۲-۴- قانون مدیریت پسماند
۶۷	فصل سوم
۶۷	مطالعات مرتبط با مدیریت پسماندها
۶۷	۳-۱- پیشینه داخلی
۷۲	۳-۲- پیشینه خارجی
۷۴	۳-۳- جمع‌بندی
۷۷	فصل چهارم
۷۷	تشریح فرآیند مطالعه میدانی
۷۷	۴-۱- مقدمه
۷۷	۴-۲- روش تحقیق

۷۸	۳-۴- جامعه آماری
۷۸	۴-۴- روش انتخاب نمونه
۷۹	۵-۴- روش و ابزار گردآوری اطلاعات
۷۹	۴-۵-۱- روش کتابخانه‌ای
۸۰	۴-۵-۲- روش میدانی
۸۲	۴-۶- روایی ابزار اندازه‌گیری
۸۳	۴-۷- پایایی پرسشنامه
۸۴	۴-۸- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها
۸۷	فصل پنجم
۸۷	آنالیز داده‌های گردآوری شده از میدان پژوهش
۸۷	۵-۱- مقدمه
۸۸	۵-۲- توصیف متغیرهای جمعیت شناختی پاسخ‌دهندگان
۸۹	۵-۳- تحلیل عاملی اکتشافی متغیرهای تحقیق
۹۳	۵-۴- تحلیل عاملی تاییدی متغیرهای تحقیق
۱۰۱	۵-۵- آزمون تی برای بررسی وضعیت هر کدام از عوامل چهارگانه
۱۰۳	۵-۶- اولویت‌بندی سوالات و متغیرهای تحقیق
۱۱۱	فصل ششم
۱۱۱	پیشنهادات کاربردی جهت اجرا در سیستم‌های مرتبط با مدیریت پسمانده
۱۱۱	۶-۱- نتیجه‌گیری
۱۱۲	۶-۲- پیشنهادات
۱۱۲	۶-۲-۱- پیشنهادات کاربردی
۱۱۴	۶-۲-۲- پیشنهاد برای تحقیقات آتی
۱۱۵	منابع و مأخذ

پیشگفتار

روند افزایش جمعیت، رشد شهرنشینی، گسترش فعالیت‌های صنعتی و تغییر الگوی مصرف سبب می‌شود تا سالانه میلیون‌ها تن زباله در کشور تولید و از چرخه خارج شود. مقدار زباله‌ای که هر فرد در طول زندگی‌اش تولید می‌کند حدود ۶۰۰ برابر وزن اوست به همین دلیل انبوه زباله‌های غیر قابل بازیافت، نشانگر ناسپاسی ما به مواهب الهی و محیط‌زیست می‌باشد، اگر تولید زباله به همین ترتیب و با این شرایط ادامه یابد مدت زیادی طول نمی‌کشد که اراضی اطراف شهرها به زباله‌دانی تبدیل می‌شود. بالطبع دولت مجبور می‌گردد مبالغ سرسام‌آوری را برای بازگشت سلامت مردم و محیط‌زیست تقبل کند. امروزه تولید انبوه زباله از مشکلات دنیای مدرن است و در بسیاری از جوامع، مشکل اساسی تولید، توزیع و مصرف کالا نیست، بلکه مشکل اصلی از بین بردن بقایا و فضولات کالاست مسلماً برای سرعت بخشیدن به کنترل و بهینه‌سازی این روند بصورت بازیافت و به چرخه بازگرداندن آن نیاز به همکاری عموم است. هر چه سطوح مشارکت محدودتر باشد امکان اجرایی و کارآمد شدن برنامه‌ها کاهش خواهد یافت و هزینه‌های اجرا و نظارت مرکزی افزایش یافته و آسیب‌پذیری طرح‌ها و سیاست‌ها بالا خواهد رفت، لذا دستیابی به روش‌های بهینه مشارکت مردمی در مدیریت پسماندها می‌تواند در این امر راهگشا باشد.

رشد روز افزون جمعیت و به تبع آن افزایش دخالت‌های بشر در محیط‌زیست و به مخاطره انداختن آن انسان را وادار می‌دارد تا نسبت به حفظ آن اقداماتی در زمینه بازگشت مواد انجام دهد که امروز نظر بسیاری از کارشناسان و مدیران شهری را به خود معطوف کرده است. این کتاب پژوهشی در شش بخش تنظیم شده است و رابطه مشارکت مردمی در مدیریت پسماندهای خانگی را مورد بررسی قرار می‌دهد. در پایان کتاب، برای علاقه‌مندان که تمایل به مطالعه بیشتر در این حوزه تحقیق دارند، منابع برای مطالعه بیشتر به زبان فارسی و لاتین آورده شده است.

در خاتمه وظیفه خود می‌دانم از همه کسانی که من را در نوشتن این مجموعه یاری نموده‌اند، سادات گرامی آقایان دکتر محمد دوستار و دکتر سید محمد نوع پسند اصیل عضو محترم هیات علمی گروه مدیریت دانشگاه گیلان تشکر و قدردانی می‌نمایم.

سیده رقیه حسنی ضیابری